

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Херсонський державний університет
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра психології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради
Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«18» жовтня 2024 р.

Програма атестації здобувачів вищої освіти
(у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи (проекту))

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **053 Психологія**

Освітньо-професійна програма **Психологія**

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Форма навчання **денна, заочна**

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету психології, історії та соціології

Голова НМР

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

«9» жовтня 2024 р., пр. №2

Івано-Франківськ, 2024 р.

Затверджено на засіданні кафедри
психології
Протокол №4 від 07.10.2024 р.

В.о. завідувача кафедри психології

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

I. Пояснювальна записка

Тому програма атестації на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» спрямована на виявлення рівня оволодіння системою теоретичних знань, специфіки наукового знання, основних принципів побудови наукової концепції, дослідницьких стратегій та проведення наукового дослідження. Студенти повинні продемонструвати вміння виокремлювати критерії оцінки ефективності наукового дослідження, параметри порівняння певних наукових концепцій та емпіричних досліджень; вміння планувати складні експериментальні та квазіекспериментальні дослідження; проводити аналіз та інтерпретування отриманих результатів.

Програма атестації на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» містить перелік рекомендованої літератури та критерії оцінювання знань.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видаванням документу про освіту встановленого зразку про присудження здобувачеві ступеня магістра психології із присвоєнням кваліфікації: психолог; викладач фахових дисциплін закладу вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
5. Цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.
6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
8. Здатність розробляти та управляти проектами.
9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові компетентності (ФК):

1. Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
2. Самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
3. Обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

5. Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
6. Налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
7. Приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
8. Оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
10. Аналізувати і впроваджувати у практику результати наукових і прикладних досліджень.

Програмні результати навчання:

1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
4. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
5. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
6. Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
7. Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси.
8. Ідентифікувати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про перескерування, звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
11. Втілювати результати наукового пошуку у практичну діяльність.

ІІІ. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)

Вимоги до оформлення змісту та структури кваліфікаційної роботи регламентовано інституційним Положенням про кваліфікаційну роботу (проект). Постійна адреса розміщення документу за покликанням

[https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83%20\(%D0%BF](https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83%20(%D0%BF)

[%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82\)%2009.10.2020.pdf?id=bdbea7a6-9e8e-47df-9834-a941de47b243.](#)

Виконання і захист кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівню є завершальним етапом навчання й одним з основних видів атестації у Херсонському державному університеті, метою якої є встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Строки виконання кваліфікаційної роботи (проєкту) визначаються планом-регламентом роботи Херсонського державного університету на поточний навчальний рік відповідно до навчального плану спеціальності.

Здобувач в межах виконання кваліфікаційної роботи (проєкту):

- 1) обґрунтовує актуальність обраної теми, проводить теоретичне аналізування та емпіричне дослідження.
- 2) здійснює коректно добір методів теоретичного та емпіричного дискурсу.
- 3) аналізує праці провідних учених у галузі психології та суміжних наук (за специфіки теми дослідження.)
- 4) здобувач завершену роботу передає (в електронному вигляді) помічнику декана факультету на його корпоративну електронну пошту для зовнішньої перевірки на унікальність в Науковій бібліотеці відповідно до Порядку виявлення та запобігання академічному плагиату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.
- 5) робота допускається до передзахисту та фінального захисту після технічної перевірки на текстові збіги і отримання аналітичного звіту з Наукової бібліотеки Херсонського державного університету.

Методичні рекомендації до розробки презентації кваліфікаційних робіт здобувачів

Презентація (від англ. presentation – представлення, показ) – це набір картинок-слайдів на певну тему, який зберігається у файлі спеціального формату. Кожен слайд містить довільну текстову, графічну, відеоінформацію, анімацію, звук, діаграми та графіки, таблиці й інші матеріали. Мультимедійна презентація створюється за допомогою програми PowerPoint. Основна мета презентації – це забезпечення стислого та наочного подання основних результатів проектної роботи.

При створенні презентації здобувач повинен дотримуватися таких вимог:

- тривалість доповіді 5-7 хв.;
- максимальна кількість слайдів не повинна перевищувати 10 шт.;
- доповідь здобувача доповнює інформацію на слайді, а не дублює її;
- Дотримання відбору шрифтів для презентації на кожному слайді (рекомендовано TimesNewRoman);
- текст має складатись з коротких слів та простих речень;
- ефекти анімації не заважають сприйняттю, а акцентують увагу на найважливіших моментах доповіді;
- текст легко сприймається (мінімальний розмір шрифту 22 - напівжирний);
- фон, колір тексту та діаграм пасують і відповідають нейтральній гаммі кольорів;
- підпис до ілюстрації розміщується під нею;
- Дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту;

- Не розбивати таблицю та розміщувати її окремі частини на різних слайдах (таблична інформація вставляється в матеріали презентації як таблиця текстового процесора MSWord або табличного процесора MSExcel);
- таблиці та діаграми розміщуються на світлому або білому фоні;
- діаграми створюються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel;
- необхідно виділяти найбільш важливі частини діаграми, графіка. Для цього використовується найконтрастніший колір або штрихування для того, щоб виділити найважливіший елемент, підкреслюючи тим самим основну ідею, виражену в заголовку слайда;

План презентації

1. Привітання. Оголошення теми індивідуального науково-експериментального дослідження.
2. Актуальність та сучасність проблеми вивчення.
3. Формулювання мети, об'єкта та предмета дослідження.
4. Теоретичний аналіз сучасного стану розробленості теми.
5. Представлення програми емпіричного дослідження (аналіз методів дослідження, їх обґрунтування, перелік методів та методик дослідження, інтерпретація результатів емпіричного / експериментального дослідження).
6. Заключне слово.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАН НЯ

Таблиця 1

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів)

№	Види робіт Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
I. ЯКІСНІ ПАРАМЕТРИ РОБОТИ		
1.	Аргументація актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності	7 балів
2.	Коректність використання наукової літератури (сучасність, зарубіжні праці)	7 балів
3.	Необхідність і достатність емпіричних даних для розв'язання визначених завдань	7 балів
4.	Обґрунтованість методики дослідження	7 балів
5.	Обґрунтованість аналізу й інтерпретація отриманих результатів	7 балів
6.	Відповідність висновків завданням дослідження	7 балів
7.	Відповідність структури роботи обраній темі	7 балів
8.	Чіткість, логічність, послідовність викладення матеріалу	6 балів
9.	Лінгвістична коректність	7 балів
10.	Оформлення роботи відповідно встановлених вимог	6 балів
11.	Етичний аспект роботи, дотримання норм академічної доброчесності	6 балів

II. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ:		
12.	Лаконічність і логічність виступу студента	6 балів
13.	Глибина і вірність відповідей на питання членів АК	7 балів
III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ		

14.	Самостійність і планомірний, систематичний характер роботи здобувача над темою	7 балів
15.	Своєчасність підготовки роботи до захисту відповідно плану-регламенту роботи університету	6 балів
ЗАГАЛЬНА СУМА БАЛІВ (ПІДСУМКОВИЙ БАЛ)		100 балів

Оцінювання кваліфікаційної роботи (проєкту) щодо критерію етичного аспекту та дотримання норм академічної доброчесності регламентується Порядком виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

Оцінка здобувача за кваліфікаційну роботу (проєкт) формується на основі оцінки наукового керівника, рецензента та захисту, що регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті

Оцінка за кваліфікаційну роботу (проєкт) може бути знижена у таких випадках:

1. Недоліки в оформленні.

1.1. Відсутність будь-якої складової у структурі роботи, що передбачено чинними вимогами університету до роботи певного рівня вищої освіти.

1.2. Недотримання вимог щодо оформлення робіт.

1.3. Наявність невиправлених друкарських помилок, пропусків, граматичних і стилістичних помилок.

1.4. Відсутність авторської інтерпретації змісту таблиць і графіків.

1.5. Наявність в бібліографії робіт, на які відсутні посилання у самій роботі.

1.6. Наявність помилок в оформленні бібліографії.

1.7. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено доволіно, без дотримання вимог дійсного Положення про кваліфікаційну роботу (проєкт).

1.8. Обсяг роботи не відповідає вимогам.

2. Недоліки змісту як структурної складової роботи.

2.1. Зміст роботи не розкриває тему повністю.

2.2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта, тобто не стосуються теми (предмету, об'єкту) дослідження.

3. Недоліки вступу.

3.1. Висвітлення актуальності багатослівне, без зазначення сутності проблеми або наукового завдання.

3.2. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.

3.3. В об'єкті не виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

3.4. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу не співвідносяться між собою як загальне і часткове.

3.5. Має місце збіг формулювання проблеми, мети, завдань роботи.

4. Недоліки оглядово-теоретичного розділу роботи.

4.1. Наявність фактичних помилок в огляді літератури.

4.2. Відсутність згадування важливих літературних джерел, що мають пряме

відношення до розв'язання проблеми та опублікованих у доступній для студентів літературі, що вийшла друком за останні 5 років.

4.3. Використання великих фрагментів чужих текстів без вказівки на їх джерела, у тому числі кваліфікаційних робіт (проектів) студентів минулих років.

- 4.4. Відсутність аналізу зарубіжних праць, присвячених проблематиці дослідження.
- 4.5. Відсутність аналізу вітчизняних праць, присвячених проблематиці дослідження.
- 4.6. Теоретична частина не завершується висновками і формулюванням предмета власного емпіричного дослідження (для кваліфікаційної роботи (проєкту) рівня «магістр»).
- 4.7. Тема роботи не збігається з метою дослідження.
- 4.8. Теоретична і практична частини не узгоджуються між собою.

5. Недоліки аналітичного та емпіричного розділів роботи.

- 5.1. Робота побудована на основі чужої методики, модифікованої і скороченої автором без перевірки якості модифікації і скорочень.
- 5.2. Автор використовує методики без посилань на джерело їх отримання або їх автора.
- 5.3. У роботі відсутній детальний опис процедури проведення дослідження: за наведеним описом відтворення процедури є неможливим.
- 5.4. У роботі відсутня інтерпретація отриманих результатів, висновки побудовані як констатація первинних даних.
- 5.5. Отримані результати автор не співвідносить з результатами інших дослідників, роботи яких він обговорював у теоретичній частині.

6. Недоліки висновків.

- 6.1. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають визначеним завданням.
- 6.2. Висновки неконкретні, мають описовий характер.

7. Етичні аспекти роботи.

- 7.1. Автор порушив етичні норми, невиправдано розкрив анонімність учасників дослідження.
- 7.2. Автор використовує дані інших дослідників без посилання на їх праці, де ці результати опубліковані.
- 7.3. Автор формулює практичні рекомендації, пропонуючи рішення, що виходять за межі його професійної компетентності і можуть мати непередбачувані наслідки для суспільства.

8. Недоліки в організації роботи.

- 8.1. Недотримання графіку виконання роботи.
- 8.2. Несвоєчасність підготовки роботи до захисту.
- 8.3. Несистематичність роботи з науковим керівником.

Методика і алгоритм розробки та встановлення критеріїв оцінок відображають рівень виконання якісних параметрів роботи і врахування визначених помилок, недоліків з їх кваліфікаційним поділом на грубі помилки та недоліки.

У випадку незгоди із результатами оцінювання кваліфікаційної роботи/проєкту та/або підтверджень щодо порушення процедури захисту, здобувач вищої освіти має право не пізніше наступного робочого дня після дня оголошення результатів, подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора. Процедура апеляції регламентується «Порядком оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті», затвердженого наказом ректора від 07.09.2020 № 802-Д.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Основна література:

1. Аненкова І. П., Байдан М. А., Русова В. М. Психологічне консультування: навч. посіб. Київ: Каравела, 2018.

2. Антонова-Турченко О. Г. Відконфлікту до взаєморозуміння. Київ: Інтіпсихології, 2020. 36с.
3. Афанасьєва Н. Є. Психологічне консультування фахівців екстремального профілю : теорія, методологія, практика : монографія. Харків : НУЦЗУ, 2017. 315 с
4. Бондарчук О.І. Експериментальна психологія. Курс лекцій. К.: МАУП, 2003. 119 с.
5. Варій М. Й. Психологія особистості: Навч. посібник для вузів. К. : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
6. Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с.
7. Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. К. : Професіонал, 2007. 208 с.
8. Главацька О. Л. Основи психологічного консультування особистості: навч. посіб. Київ: Каравела, 2018. 247 с.
9. Корольчук М.С.,Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Ніка-центр, 2004. 400 с.
10. Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус). Навчальний посібник. К.: МАУП, 2002. 128 с.
11. Максименко С. Д. Теоретико-методологічні проблеми психології особистості. Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України, 2010. Випуск 7 С. 3–18.
12. Моргун В.Ф.,Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. 464 с.
13. Мартинюк І.А. Патопсихологія: навчальний посібник. К., 2019. 208 с
14. Мушкевич М. І., Чагарна С .Є. Основи психотерапії : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
15. Панок В.Г., Чаплак Я.В., Зварич І.М. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування: навч. посібник. Чернівці :Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с.
16. Панок В., Титаренко Т., Чепелєва Н.та ін. Основи практичної психології: підручник. Київ: Либідь, 2019. 536с.
17. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики : навч.-метод. посібник Суми: ВТД «Університетська книга», 2019. 442 с
18. Психотерапія з психокорекційною роботою. Навчально-методичний посібник. / Автор-упорядник Михальченко Н.В. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018.236 с.
19. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці : Навчальний посібник. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2009. 575 с.
20. Рибалка В. В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно-центрированої систематизації категоріально-порівняльного апарату): навчально-методичний посібник. К. : НікаЦентр, 2003. 204 с.
21. Савченко О.В. Експериментальна психологія : методичні рекомендації щодо проведення практичних робіт. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2012. 214 с.
22. Самошкіна Л.М. Психодіагностика: Навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом. Д.: Вид-во ДНУ, 2012. 448 с.
23. Седих К. В.,Фільц О. О. Основи психотерапії. Навчальний посібник. К. : Академвидав, 2016. 192 с. (Серія «Альма-матер»).
24. Скребець В.О. Основи психодіагностики: Навч. посіб. 4-е вид. К. : Слово, 2007. 192 с.
25. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
26. Татенко В.О. Сучасна психологія: теоретико-методологічні проблеми: навч. посіб. К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. 288 с.
27. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. С.39-49

Додаткова література:

1. Ланко О. А. Психологічна майстерність в консультуванні: теорія, практика, поступ: монографія. Київ: Богданова А. М., 2019. 329 с.
2. Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування: навчальний посібник К.: МАУП, 2004. 152 с.
3. Цигульська Г.Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим. Курс лекцій. Навчальний посібник. К.: Наукова думка.2000. 189с.

Інформаційні ресурси:

1. Веб-журнал «Інтелектус»
<http://www.patent.net.ua/intellectus/ua.html>
2. Науково-практичний журнал «Менеджмент сьогодні» <http://grebennikon.ru/journal-6.html>
3. Введення в дію нового стандарту з бібліографічного опису ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.

Основні відмінності від ГОСТ 7.1.–84 [Електронний ресурс] / О. Устіннікова, П. Сенько, С. Юлдашева, Н. Регідайло. - Книжкова палата України, 2008. – Режим доступу : http://www.ukrbook.net/DSTU_pabl.htm.

4. Навчальний курс Microsoft Office [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://office.microsoft.com/training>.

Гарант ОП

Анжеліка КОЛЛ-ШАМНЕ